

Sygn. akt III AUa 263/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja (spr.) SO del. do SA Krzysztof Kusz
Protokolant: protokolant sądowy Katarzyna Sugier	

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2014 r. w Lublinie

sprawy Z. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy Z. J.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 13 stycznia 2014 r. sygn. akt VII U 2404/13

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 263/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 sierpnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił Z. J. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w zw. z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z dnia 18 lutego 1983 r.).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. nie legitymuje się 15 - letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Jako pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił okresu zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w S. od dnia 13 grudnia 1974r. do dnia 01 grudnia 1998r. gdyż z przedłożonych

dokumentów wynika, że w tym okresie wnioskodawca w (...) nie był pracownikiem a ze Spółdzielnią łączył go stosunek członkostwa.

Z. J. wniósł odwołanie od tej decyzji, domagając się ustalenia prawa do emerytury, poprzez przyjęcie, że w okresie zatrudnienia w (...) w S. jako kierowca ciągnika był zatrudniony przy wykonywaniu prac w warunkach szkodliwych.

Wyrokiem z dnia 13 stycznia 2014 roku Sąd Okręgowy oddalił odwołanie .

Podstawą wyroku były następujące ustalenia :

Z. J. urodził się w dniu (...) W dniu 4 kwietnia 2013 r. złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Do wniosku dołączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych, w którym wskazał okresy wykonywania zatrudnienia.

Do akt dołączył m.in.:

- świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 23 marca 2013r., wystawione przez (...) Spółdzielnię (...) w S., w którym stwierdzono, że od dnia 13 grudnia 1974 r. do dnia 01 grudnia 1988 r. był zatrudniony stale i pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca ciągnika kołowego i gąsienicowego wymienionym w wykazie B, dziale VIII, poz. 3, rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach oraz wymienionym w wykazie B, dziale VIII, poz. 3, pkt 1. stanowiącym załącznik do zarządzenia nr XXVIII 193/84 z dn. 15 marca 1984 r. Zarządu (...).

W aktach emerytalnych znajduje się zaświadczenie z (...) w S. z dn. 25 marca 2004 r. wskazujące, że wnioskodawca był zatrudniony w w/w spółdzielni we wskazanym okresie jako kierowca ciągnikowy i pracował w warunkach szkodliwych dla zdrowia, tj. przy opryskach roślin i przy wywozie gnojowicy.

Wnioskodawca przedłożył również do akt m.in świadectwo pracy wydane przez Szkołę Podstawową w S., z którego wynikało, że w okresie od 25.10.1998 r. do 25.04.1999 r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku palacza. Poza tym dołączył świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wydane przez Publiczną Szkołę Podstawową w S. z dnia 07.03.2013 r., z którego wynikało że był zatrudniony w tej szkole m.in w okresach od: 15.10.1994 r. do 21.04.1995 r., od 01.10.1995 r. do 21.04.1996 r., od 15.10.1996 r. do 15.04.1997 r., od 01.04.1997 r. do 15.04.1998 r. i od 25.10.1998 r. do dnia 25.04.1999 r. w pełnym wymiarze czasu pracy i wykonywał prace niezautomatyzowane palaczy kotłów wodnych wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z 07.02.1983 r. w wykazie A, Dz. XIV, poz. 1. Z kolei w aktach o ustalenie kapitału początkowego znajduje się m.in świadectwo pracy wydane przez (...) w S. oraz zaświadczenie o pracy i dochodach ubezpieczonego spółdzielcy wydane w dniu 21.01.2008 r. przez (...), z którego wynikało, że Z. J. był członkiem Spółdzielni od dnia 13 grudnia 1974 r. do 01 grudnia 1988 r. i był zatrudniony oraz wynagradzany według zasad obowiązujących członków Spółdzielni. Okres zatrudnienia i uzyskane wynagrodzenie zostało ustalone w oparciu o wskazaną przez Spółdzielnię liczbę przepracowanych dniówek obrachunkowych.

W aktach kapitałowych znajdowało się także świadectwo pracy wydane przez (...) Zakłady (...) wskazujące, że wnioskodawca był tam zatrudniony w okresie od 12.12.1988 r. do 31.03.1991 r. na stanowisku obuwnika wykrawacza - formowacza, z tego zakładu wnioskodawca nie posiadał świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Na podstawie przedłożonych dokumentów Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił staż ubezpieczeniowy w łącznym wymiarze 23 lat, 11 miesięcy i 13 dni, okresów składkowych. Nie uwzględnił żadnych okresów pracy w warunkach szczególnych. W dniu 26 czerwca 2013r. wydał decyzję, odmawiając wnioskodawcy ustalenia prawa do emerytury, podnosząc m.in, że wnioskodawca jest członkiem OFE i nie złożył wniosku o przekazanie zgromadzonych środków na dochody budżetu państwa.

Wnioskodawca decyzji tej nie skarżył, ale złożył dodatkowe wyjaśnienia odnośnie uwzględnienia mu stażu ubezpieczeniowego związanego z pracą w gospodarstwie rolnym rodziców oraz wniosek o wykreślenie go z rejestru członków OFE i wniósł o przekazanie zgromadzonych środków na dochody budżetu państwa.

ZUS ponownie dokonał ustalenia przebiegu zatrudnienia wnioskodawcy oraz ocenił jego uprawnienia do wcześniejszej emerytury. Ustalił, że wnioskodawca udowodnił na dzień 01.01.1999 r. ogólny staż ubezpieczeniowy w rozmiarze 25 lat uwzględniając dodatkowo w zakresie uzupełniającym okres 5 lat, 8 miesięcy i 14 dni pracy w gospodarstwie rolnym. Nadal nie uwzględnił żadnego z okresów do pracy w warunkach szkodliwych. Zaskarżoną decyzję z dnia 12 sierpnia 2013 r. odmówił prawa do emerytury podnosząc, że zatrudnienie w (...) w S. oparte było na stosunku członkostwa w Spółdzielni i do takich stosunków nie mają zastosowania przepisy powszechnego prawa pracy. W konsekwencji do okresu zatrudnienia w (...) jako kierowcy ciągnika kołowego nie ma zastosowania rozporządzenie RM z 07.02.1983 r. Ponadto nie zaliczono do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia w Szkole Podstawowej w S. w charakterze palacza, gdyż dołączone świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych nie spełnia wymogów formalnych.

Z. J. nie jest uprawniony do renty. Nigdzie nie pracuje, nie ma żadnego źródła dochodu. Domagał się ustalenia prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych jako kierowca ciągnika będąc zatrudnionym w (...) w S.. Przyznał, że był członkiem Spółdzielni. Podał, że nie zdawał sobie sprawy z konsekwencji tego rodzaju zatrudnienia. Ponadto wskazał, że wykonywał zatrudnienie w warunkach szkodliwych w Szkole Podstawowej w B. a następnie w S. będąc zatrudnionym w sezonach grzewczych od października do kwietnia w kolejnych latach w charakterze palacza centralnego ogrzewania. Ponadto wskazał, że pracował w (...) Zakładach (...) jako wykrawacz formowacz podeszew.

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2009 Nr 153 poz. 1227 ze zm.), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ustęp 2 artykułu 32 stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Zgodnie z ustępem 4 wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sąd zaznaczył, że prawo do emerytury będące przedmiotem niniejszego postępowania nie jest uzależnione od przepisów resortowych, dlatego też negatywna ocena świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych w okresie pracy wnioskodawcy w Szkole Podstawowej we wskazanych okresach nie może wynikać jedynie z faktu, że w świadectwie tym nie powołano przepisów resortowych.

Jednakże sam okres pracy w Szkole Podstawowej zsumowany z liczbą lat obejmujących okresowe zatrudnienie w charakterze palacza CO na sezon grzewczy liczony do dnia 31 grudnia 1998 r. wynosi 2 lata, 10 miesięcy i 8 dni i jest okresem niewystarczającym do ustalenia uprawnień emerytalnych we wcześniejszym wieku wobec konieczności udokumentowania takiego 15 letniego okresu. Również doliczenie wnioskodawcy okresu zatrudnienia w (...), gdyby uznać ten okres pracy w rozmiarze 2 lat, 3 miesięcy i 20 dni jako okres pracy w warunkach szkodliwych mimo braku u wnioskodawcy świadectwa pracy w warunkach szkodliwych, nie dał by wymaganych 15 lat zatrudnienia w warunkach szkodliwych. Obydwa te zatrudnienia dają łącznie 5 lat, 1 miesiąc i 28 dni takiej pracy.

Nie ma bowiem możliwości doliczenia wnioskodawcy do uprawnień związanych z uzyskaniem emerytury we wcześniejszym wieku zatrudnienia w (...) S., opartego na stosunku członkostwa w tej spółdzielni.

Sąd podkreślił, że z przepisów art. 32 ustawy o emeryturach i rentach wynika, że przewidziana w nim możliwość przyznania emerytury w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 tej ustawy dotyczy przypadków wykonywania pracy tylko przez pracowników i pod warunkiem, że byli lub są oni zatrudnieni w tzw. szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W tym kontekście należy ocenić czy wykonywana przez wnioskodawcę praca w (...) w S. obejmująca 13 lat, 11 miesięcy i 1 dzień była wykonywana w ramach stosunku pracowniczego. Z akt kapitałowych i zawartych w nich zaświadczeń z (...) bezspornie wynika, że wnioskodawca był członkiem rolniczej spółdzielni produkcyjnej i otrzymywał - co sam przyznał - wynagrodzenie w dniówkach obrachunkowych. Spółdzielnia przy okazji ustalania kapitału początkowego wnioskodawcy wyraźnie poinformowała ZUS, że Z. J. od momentu podjęcia zatrudnienia, tj. od 13.12.1974 r. stał się członkiem (...) w S. i stosunek członkostwa trwał do 01 grudnia 1988 r. Z zaświadczenia o pracy i dochodach ubezpieczonego spółdzielcy wynika, że wnioskodawca w dacie sporządzania powyższego zaświadczenia był członkiem spółdzielni i jako członek przepracował wskazaną w poszczególnych latach liczbę dniówek obrachunkowych.

Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że świadczenie pracy w oparciu o członkostwo w rolniczej spółdzielni produkcyjnej wyklucza przyjęcie, że dana osoba wykonywała pracę w warunkach szczególnych uprawniającą do emerytury we wcześniejszym wieku. I tak w wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r. Sąd Najwyższy w sprawie II UK 142/04 wskazał, że praca w charakterze członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej nie daje prawa do przejścia na emeryturę w wieku niższym niż podstawowy wiek emerytalny z uwagi na zatrudnienie w szczególnych warunkach, o których mowa w art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) a przedstawione w art. 32 ustawy o emeryturach i rentach ograniczenie prawa do wcześniejszej emerytury jedynie do wypadków świadczenia pracy w charakterze pracownika nie jest niezgodne z konstytucyjną zasadą równego traktowania (art. 32 Konstytucji RP). W uzasadnieniu wyroku SN podniósł, że z przepisów art. 32 ustawy o emeryturach i rentach wynika, że przewidziana w nim możliwość przyznania emerytury w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 tej ustawy dotyczy przypadków wykonywania pracy tylko przez pracowników i pod warunkiem, że byli lub są oni zatrudnieni w tzw. szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Identyczne stanowisko zajął SN w wyroku z dnia 21 października 2009 r. w sprawie I UK 115/09 ponownie podkreślając, że przewidziane w art. 32 ust. 1 ustawy z 1998r. o emeryturach i rentach prawo do emerytury w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 tej ustawy przysługuje wyłącznie pracownikom i to tylko tym, którzy wykonywali pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podstawą świadczenia pracy w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub innej spółdzielni zajmującej się produkcją rolną (art. 138 i nast. ustawy z 1982 r. - Prawo spółdzielcze) przez jej członka nie może być stosunek pracy. Tak samo w wyroku z dnia 8 grudnia 2009 r. w sprawie I UK 186/09 wskazując, iż w przypadku nawiązania z pracownikiem spółdzielni produkcyjnej stosunku członkostwa dochodzi do dorozumianego rozwiązania stosunku pracy za porozumieniem stron. Członek tej spółdzielni nie może pozostawać z nią w pracowniczym stosunku zatrudnienia. W rezultacie okres wykonywania

pracy w charakterze członka nie może zostać zaliczony do stażu pracowniczego, od którego zależy nabycia prawa do wcześniejszej emerytury.

W tym stanie rzeczy okresu świadczenia pracy przez Z. J. jako kierowcy ciągnika w (...) w S., pomimo posiadania przez wnioskodawcę świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie można uznać za okres wykonywania pracy w takich warunkach dla celów ustalenia prawa do emerytury we wcześniejszym wieku. Skutkuje to tym, że wnioskodawcy nawet o ile uznać by jako okresy wykonywania pracy w warunkach szczególnych w Szkole Podstawowej i (...) to i tak nie udowodnił 15 lat wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd wykluczając możliwość zaliczenia do uprawnień związanych z ubieganiem się o emeryturę we wcześniejszym wieku okresu zatrudnienia w (...) w S. oddalił odwołanie.

Z tych względów i na podstawie przytoczonych przepisów i art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji.

Apelację od powyższego wyroku złożył wnioskodawca zaskarżając wyrok w całości, zarzucając obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść wydanego wyroku, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

- niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy, polegające na nierozważeniu, czy ubezpieczony jako członek rolniczej spółdzielni produkcyjnej wykonywał swoją pracę w reżimie ściśle takim jaki jest przewidziany w stosunku pracy, a co za tym idzie czy mimo istnienia stosunku członkostwa pracę wykonywaną przez ubezpieczonego można kwalifikować jako wykonywaną w ramach stosunku pracy;

- brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego mającego swój wyraz: w nierozważeniu, czy ubezpieczony jako członek rolniczej spółdzielni produkcyjnej wykonywał swoją pracę w reżimie ściśle takim jaki jest przewidziany w stosunku pracy, a co za tym idzie czy mimo istnienia stosunku członkostwa pracę wykonywaną przez ubezpieczonego można kwalifikować jako wykonywaną w ramach stosunku pracy zważywszy na to, że skarżący przedłożył organowi rentowemu świadectwo pracy i świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydanych przez (...) Spółdzielnię (...) w S. i (...) Szkołę Podstawową w S..

Ponadto wnosił o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów w postaci zeznań świadków, na okoliczność czynności wykonywanych przez ubezpieczonego, wykonywaniu ich w warunkach szczególnych pod kierownictwem określonych osób, otrzymywaniu za pracę stosowanego wynagrodzenia (pozostawania w zatrudnieniu) w (...), oraz opinii biegłego z zakresu BHP na okoliczność wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku oraz okresu wykonywania tej pracy, wskazując jednocześnie, że potrzeba powołania wskazanych dowodów pojawiła się później z uwagi na niezakwalifikowanie przez Sąd i ZUS pracy jaką wykonywał ubezpieczony w rolniczej spółdzielni produkcyjnej jako pracy wykonywanej w ramach stosunku pracy zgodnie z przepisami k.p.

Podnosząc powyższe wniosł w zmianę zaskarżonego wyroku, i uwzględnić odwołanie, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i aprobuje argumentację prawną przedstawioną w motywach zaskarżonego wyroku a więc nie zachodzi potrzeba ich szczegółowego powtarzania.

Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, wyprowadził z nich słuszne wnioski i prawidłowo zastosował obowiązujące przepisy prawa materialnego.

Z akt kapitałowych i zawartych w nich zaświadczeń z (...) Spółdzielni (...) w S. bezspornie wynika, że wnioskodawca był członkiem tej spółdzielni i otrzymywał - co sam przyznał - wynagrodzenie w dniówkach obrachunkowych. Spółdzielnia

przy okazji ustalania kapitału początkowego wnioskodawcy wyraźnie stwierdziła, że Z. J. od momentu podjęcia zatrudnienia, tj. od 13.12.1974 r. stał się członkiem (...) w S. i stosunek członkostwa trwał do 01 grudnia 1988 r. Z zaświadczenia o pracy i dochodach ubezpieczonego spółdzielcy wynika, że wnioskodawca w dacie sporządzania powyższego zaświadczenia był członkiem spółdzielni i jako członek przepracował wskazaną w poszczególnych latach liczbę dniówek obrachunkowych.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego okres wykonywania pracy w charakterze członka spółdzielni nie może być zaliczony do okresu, od którego zależy nabycie prawa do wcześniejszej emerytury. Prawa i obowiązki członków spółdzielni są uregulowane odmiennie od praw i obowiązków pracowników i oba te stosunki w zakresie regulacji prawnej nie są tożsame. W spornym okresie początkowo obowiązywała ustawa z dnia 17 lutego 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach (Dz. U. z 1961 r. /12/61), która regulowała kwestie zatrudniania obok członków spółdzielni innych osób oraz sposób wynagradzania członków spółdzielni według dniówek obrachunkowych.

W przytoczonym przez Sąd I instancji wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r. Sąd Najwyższy w sprawie II UK 142/04 wskazał, że praca w charakterze członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej nie daje prawa do przejścia na emeryturę w wieku niższym niż podstawowy wiek emerytalny z uwagi na zatrudnienie w szczególnych warunkach, o których mowa w art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) a przedstawione w art. 32 ustawy o emeryturach i rentach ograniczenie prawa do wcześniejszej emerytury jedynie do wypadków świadczenia pracy w charakterze pracownika nie jest niezgodne z konstytucyjną zasadą równego traktowania (art. 32 Konstytucji RP). W uzasadnieniu wyroku SN podniósł, że z przepisów art. 32 ustawy o emeryturach i rentach wynika, że przewidziana w nim możliwość przyznania emerytury w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 tej ustawy dotyczy przypadków wykonywania pracy tylko przez pracowników i pod warunkiem, że byli lub są oni zatrudnieni w tzw. szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Identyczne stanowisko zajął SN w wyroku z dnia 21 października 2009 r. w sprawie I UK 115/09, jak również w wyroku z dnia 8 grudnia 2009 r. w sprawie I UK 186/09 wskazując, iż w przypadku nawiązania z pracownikiem spółdzielni produkcyjnej stosunku członkostwa dochodzi do dorozumianego rozwiązania stosunku pracy za porozumieniem stron. Członek tej spółdzielni nie może pozostawać z nią w pracowniczym stosunku zatrudnienia.

Odnosząc się do zgłoszonych w apelacji wniosków dowodowych należy stwierdzić, że dowód z zeznań świadków ma w świetle przepisów postępowania charakter pomocniczy i uzupełniający, a więc nie może mieć zasadniczego znaczenia w kwestii mocy dowodowej i zaprzeczać prawdziwości oryginalnym dokumentom. W zaświadczeniu o pracy i dochodach ubezpieczonego spółdzielcy wydane w dniu 21.01.2008 r. przez (...), z którego wyraźnie wynika, że Z. J. był członkiem Spółdzielni od dnia 13 grudnia 1974 r. do 01 grudnia 1988r. i był zatrudniony oraz wynagradzany według zasad obowiązujących członków Spółdzielni, a uzyskane wynagrodzenie było ustalone w oparciu o liczbę przepracowanych dniówek obrachunkowych.

W tym stanie rzeczy zgłoszone w apelacji wnioski dowodowe nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Dodatkowo zaznaczyć należy, że w świetle art. 381 k.p.c. Sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynika później. Wnioskodawca wskazał, że konieczność dopuszczenia zgłoszonych dowodów wynika z niezakwalifikowania przez Sąd i ZUS pracy jaką wykonywał ubezpieczony w rolniczej spółdzielni produkcyjnej jako pracy wykonywanej w ramach stosunku pracy.

Nie jest to okoliczność skutkująca przeprowadzeniem dowodów w postępowaniu apelacyjnym, skoro wnioskodawca znał stanowisko organu rentowego, a wydanie niekorzystnego dla strony wyroku nie może stanowić samoistnej podstawy powołania się w postępowaniu apelacyjnym na nowe fakty i dowody (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 marca 1999 r., I PKN 640/98).

W tej sytuacji brak jest podstaw do zaliczenia spornego okresu pracy wnioskodawcy w spółdzielni do pracy w warunkach szczególnych w świetle powołanych przepisów, a tym samym brak jest podstaw do przyznania emerytury w

obniżonym wieku zgodnie z przepisami art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w zw. z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z dnia 18 lutego 1983 r.).

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.